

Előfizetési árak:
 A kiadóhivatalban átveve:
 Egész évre . . . 6 frt — kr.
 Negyedévre . . . 1 „ 50 „
 Helyben na. noz. aortica:
 Egész évre . . . 8 frt — kr.
 Negyedévre . . . 2 frt — kr.
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre . . . 10 frt — kr.
 Negyedévre . . . 2 „ 50 „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Apaczta-utca 8. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadásra vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Helyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, decz. 15.

Kard és kereszt.

Németországnak, a katonai államok mintaképének, fiatal, tetterős uralkodója nem egy alkalommal adta nyilvános jelét annak a szilárd meggyőződésének, hogy az országok erejének legbiztosabb alapját a vallás képezi. Mélyen meg van győződve arról, hogy a vallásra nemcsak a gyermekeknek és a nőknek, hanem a leg-erősebb katonának is szüksége van. Egyik helyen a tengerészekhez, másutt a szárazföldi haderőhöz olyan intelmeket intézett nem régiben Vilmos császár, amelyek becsületére váltak volna akármelyik katolikus főpásztornak.

És a német császár, akit már valósággal viczczelnek azért, hogy szeret sokat beszélni, nem maradt a szónál, hanem a tettek mezejére lépett. Semmi költséget, semmi áldozatot nem tart soknak, mikor arról van szó, hogy ápolni kell a hadseregben a vallásos szellemet.

A német birodalmi gyűlés most tárgyalja a jövő évi költségvetést. Ebben a tervezetben feltűnést kelt, hogy a *katonai lelkészség tétele kétszer oly nagy összeget* tüntet fel, mint az előző években. A hozzáfűzött indokolás aztán minden kerülgetés nélkül megmondja, hogy ennek az intézkedésnek célja buzgóbbakká tenni a hadsereg tagjait. És hogy ezt elérjék, megkésztetik a katonai lelkészek számát.

És Németország lutheránus kormánya felül tud emelkedni a felekezeti különbségeken. Egyenlő arányban emeli a lutheránus és a katolikus lelkészek számát. A protestánsokét azért, hogy ott is katonai

lelkészek gondozhassák a hadfiak lelki ügyeit, ahol eddig a világi lelkészekre volt az bizva; a katolikusokét pedig azért, hogy ezután *évenként kétszer járulhassanak a vitézek a szent gyónáshoz és áldozáshoz.*

Nem akarunk összehasonlítást tenni Németország és a magyar-osztrák monarchia viszonyai között. Készséggel elismerjük, hogy mióta *Belopotoczky* püspök áll a katonai lelkészek élén, lényegesen javultak az állapotok. A mi tábori püspökünk fáradságtalan a munkában. Több időt tölt szemleuton, mint a hivatalban. Ismételten bejárta már a monarchia minden részét, sőt az okkupált tartományokat is. Ahol hibát talál, nem ismer elnézést. Az ő kezdeményezésére maga a hadügyminiszter figyelmeztette a tisztkart a templomba járásra. A hadsereg bőjti multságait megszüntette. A tiszti kar számára külön konferenciákat rendelt. Figyelmét nem kerül ki a katonai nevelő-intézetek sem. Minden alkalmat felhasznál, hogy ápolja hadseregünkben a vallásos szellemet.

Hogy többet nem tehet e nagy cél elérésére, — nem rajta mulik. Még a közös hadseregnél csak inkább megvalósíthatja terveit, mert bár sok akadály van, de maga a felség támogatja őt; — de már maga a honvédségnél úgy szólván semmit sem tehet. Azért van annyira elhanyagolva a magyar honvédség lelki gondozása. Pedig bizony ott is nagy szükség lenne a vallásosság ápolására.

Igaz, hogy a németek császáriját nem tisztán a buzgóság indítja a hadsereg vallásos szellemének ápolására. A szociáldemokraczia már a kaszárnyákba is megtalálta a maga utját. Ez ellen pedig

sem a Mannlicher, sem a Krupp- vagy Uchatius-ágyu nem használ, hanem csakis a vallásosság. De a világtörténelem bizonyosság reá, hogy a hit szava teszi valódi hőssé a katonákat.

A kereszt és a kard ölekeztek egymással a világtörténelem legválságosabb napjaiban.

A németek meghatva nézik a képét a világtörténeti nevezetességű lützeni csatának, hol Guszláv Adolf is elesett. A kép ebben a helyzetben ábrázolja a svéd csapatokat, mikor azok, mielőtt Wallenstein seregére indultak volna a ködös novemberi nap reggelén, a nedves földön térdelve végezték imájukat. Bizonyosan az a kép lebegett Vilmos császár előtt, mikor arra buzdította katonáit, hogy mindenkor legyenek készen a mennyei berukkolásra.

A mi történelmünk is bővelkedik ilyen jelenetekben. Szent László Máriát hívta segítségül indult a harcba, Nagy Lajos seregei Szent Lászlóhoz fohászkodtak, Hunyadi legfényesebb győzelmét Kapisztrán keresztjei tették lehetővé, Kinizsi oldaláról olvasó lógott le, a branyiszközi hősök előtt pedig Erdőssy ment a kereszt jelével.

Ha még nem is fenyeget bennünket annyira a szociáldemokraczia ijesztő réme, mint a szomszédainkat, — de elég közel van hozzánk. És ha ez nem, hát a hadseregünkben nemcsak szórványosan, hanem ugyancsak gyakran mutatkozó egészségtelen tünetek és a társadalomnak a nélkül is válságos helyzete indítson bennünket német szomszédaink szép példájának követésére.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A vipera.

— Biharmegyei emlékeimből. —

Valamivel tizenkettő előtt ért szállására s hirtelen átöltözködött. Olyan jól esett, hogy a mosdón egy gyönyörű bokrétát lelt, — frissen szedett rózsákat, szegfüveket, szivvirágot, kék lobéliát — mert sejtelméi azt sugták, hogy a szépséges oláh leány akart kedveskedni a magyar katonának. Azután bement a tiszta szobába, hogy a nőknek tisztelőtérre legyen. A pápa felesége csunya, ránczosképű, fakó elernyedti oláh asszony volt, pedig csak harminczkét évet számlált még, tehát abban a korban, midőn a magyar nő a legszebb. Abból a gyönyörűséges, a husz tavaszon innen lévő fátából, kinek tekintete olyan finom, szeme csillagtűz, termete rozmaringszál: szintén ilyen anyóka lesz pár év múlva? Az ezredorvos szíve összeszorult.

A beszéd árja természetesen ismét az őrmester szomorú esete körül folydogált. A halálesetet az egész faluban beszéltek.

Az öreg asszony pár perc múlva kiment a konyhára s az ezredorvos magára maradt a papkisasszonnyal.

— Kinek a pap, kinek a papné — gondolta az ezredorvos s amint nézte a fáta gyönyörű arcát, égő szemét, úgy érezte, hogy neki a papkisasszony tetszik.

A szép lány, ki szintén uri tekintettel mustrálgatta az ezredorvost, a tisztek buzavirágzinú, arany vitézkötéses atilláját, mely kiemelte karcsu termetét, az ifju kérésére megmutatta a vőlegénye fényképét. Az bizony egy csunya, torzonborz, oláh pofa volt, akinek arcvonásai gyöngé értelmet és vas egészséget árultak el.

— Az ő atyja a leggazdagabb ember ezen a környéken, gazdagabb, mint a főszolgabíró anyja, aki grófné — mondá a fáta.

Azután csakhamar ebédre hívta őket a cseléd. A ezredorvos a fátának udvariasan karját nyújtá s nemsokára ott ültek a lugasban a dusan terített asztalnál. A pápa három ember helyett evett-ivott s a fáta egyre kínálta a kedves vendéget. Az asztal nem volt nagy s így a fáta ruhája néha az ezredorvoshoz ért, aki mellette ült, aki kezdett becsipni, de nem a bortól, hanem a szép menyasszony szemétől.

A bor megoldotta a pápa nyelvét s beszédjéből kitűnt, hogy nem magyarfaló, de azért minden ízében rajongó oláh hazafi. Egyetlen leányát Budapesten neveltette az angolkisasszonyok zárdájában.

A polgári házasságról szóló törvényjavaslatot, melyet akkor tárgyaltak a főrendek, erős szavakkal ítélte el, mondván, hogy az a kereszténység ellenségeinek találmánya, ez ellen küzdenünk kell az utolsó lehelletig! »A polgári házasság csak magán-jog és kényszerűség.« A

kereszténység restaurációra vár egész Magyarországon. Az ifju ezredorvos nézetei hasonlóak voltak s ez tetszett az öreg esperesnek. S aztán így szólott:

— Nem vagyok próféta, de biztosítom az urat, hogyha netalán tán törvény lesz az egyházpolitikai reformjavaslatból, a szerencsétlen törvények végrehajtása fogja szűlni azoknak revízióját.

Az ezredorvos is osztotta a lelkész véleményét, ámbár ő katona volt s a katonának nem szabad politizálni. S míg az öreg pápa beszélt, a fáta kövérkés nyakát már nem takarta az ing-szalag . . . Oh, mi szép nyak volt! fehér, mint a frissen esett hó, a bőr rajta sima, mint a fehér tulipán szirma s kedves gödrök tették elbájolóvá! s ott keletkezett a leggyönyörűbb, hol a szép tanulmányfejet jobbra-balra biccentő ikerizom egyesült s a tündérgödör patyolat mélyében a torkolati visszér észbontó lüktetése látszott! A fáta arcine olyan volt, mint a tejbe hullott barackvirágé, nagy gyermek-szemei bűbajos tűzben ragyogtak. Ha az ezredorvos pohara kiürült, azonnal sietett azt tele tölni s aztán édes mosolylyal élvigéző ajkain, magyaros vendégszeretettel kínálta őt.

— Tessék, ezredorvos ur, jobbat is ivott már, de jobb szívvvel nem töltötték . . .

A pápa azután arra tért át, hogy a magyaroknak a keresztény hitre való áttérése a szakadár keleti egyház érdeme. Gyula magyar főúr, — Skylitze János és még két görög tör-

Baj van Ó-Budán.

Arról van szó egészen komolyan, hogy a szabadelvű-párt a csak imént visszaszerzett ó-budai kerületét minden valószínűség szerint ismét elveszti. Ma már a képviselőház folyosóján is tárgyalták a pártok esélyeit és tekintélyes kormánypárti emberek is concedálják, hogy gr. Festetics Andor bukása a fenforgó körülmények között éppen nincs kizárva.

Mondják, hogy már Bánffy is megbánta, hogy az ó-budaiakra tukmálta jelöltjét, de most már nem lehet a bajon segíteni.

Annál lelkesebb agitációt fejt ki az egyesült ellenzék. Eddig is 500-an kötelezték már magukat szóban és írásban a kerület polgárai közül a Beöthy-féle listán. Még a zászlók költségeit is maguk fedezik.

Igy tehát nagyon jogos az a feltevés, hogy Ó-Buda derék polgárai a hivatalnokok beparancsolt hadával és a megvesztegethető szavazókkal szemben a Beöthy Ákos tiszta zászlaját juttatják diadalra Ó-Budának s általában az egész fővárosnak díszeré és büszkeségére.

A tőzsde megadóztatása.

(B. G.) A magyar agrár-párt annyi sok panasza, rimánkodása, legfőképp pedig német példán okult kitartása végre kivitte, hogy Lukács pénzügyminiszter tanácskozást hívott össze, mely még e hóban meg fog tartatni, hogy megbeszéljék mi minden volna legcélszerűbben a tőzsde megadóztatásának kérdése elintézendő. Az erre vonatkozó kérdőpontokat szétküldték a tőzsde, a kereskedelmi-világ s az agrár-párt legtekintélyesebb tagjaihoz, hogy az összeülendő ankét csak már higgadt s alaposan megfontolt érvek felett dönthessen.

Ezt írják a lapok. Az agráriusok örömmel és bizalommal, a tőzsdéből élők légiója pedig érthető szomorúsággal.

Lapunk hasábján már számtalanszor volt alkalmunk bizonyítani, hogy mily szükséges a börze megadóztatása vagy legalább is annak reformja s számokkal, statisztikai adatokkal mutattuk ki, hogy mily érthetetlen, hogy az állam e hatalmas jövedelmi forrás megnyitásával ennyire késlekedik, mely pedig a deficites állam költségvetést, ha nem is egyensúlyozni,

de legalább is lényegesen javítani lenne képes.

Az az, hogy nem is érthetetlen annyira a kormány eljárása. Tudjuk jól, hogy mily mérhetetlen hatalom felett rendelkezik a börze s hogy annak megreformálására rendkívül erély s eszélyesség szükséges. A pénz emberei nem hagyják magukat. Sajtó, közvélemény, ellenzék, sőt mint a jelen választások mutatják még a parlament is megvásárolható. Aki itt fel akarja venni a küzdelmet függetlenséggel, legfőképp pedig Catói jellemmel kell bírnia.

Az egészséges eszmét azonban eltiporni nem lehet s éppen azért jóllehet nem sok bizodalom van a tanácskozás eredményiben, még is szükségesnek tartjuk egy-két szóval megvilágítani, az ankét előzményeit s felhívni rá a közönség figyelmét, hogy e tanácskozásokat kísérelje figyelemmel, mert e tanácskozások eredménye alapján fog elkészülni a börze megadóztatásának törvénye s a parlamenti viták alatt sok hatalmas érvelést lehet majd felhozni a reform barátainak a sajtóban, ha ismerik a tanácskozások minden fázisát.

E tanácskozások genesise két évre vihető vissza, midőn Lukács Béla akkori kereskedelemügyi miniszter Horánszky s gróf Károlyi interpellációi folytán egy miniszteri titkárt küldött ki Német s Franciaországba azon megbizással hogy a tőzsde megadóztatásának kérdésére vonatkozólag gyűjtsön adatokat s tapasztalatokat.

A dolog azonban nem aludt el, ámbár az ily hivatalos tanulmányutaknak rendesen az az eredménye, hogy sok költséget okoznak, de semmi praktikus hasznót nem hajtanak mert ellenzék és a meg nem vásárolt sajtó kitartó küzdelme mindig ébren tartotta a közfigyelmet, úgy hogy a miniszter végre is kénytelen volt, hogy valamit tenni látszassék, szétküldeni kérdőpontjait. — Így áll most az ügy.

A börze-adó mindenütt, a hol behozták, rendkívül heves és hosszas küzdelmeket idézett elő, a börze emberei ugyanis nem mondanak le könnyen előjogaikkal s hatalmukról. Nálunk is, alig hogy híre ment a reformnak, a Lloyd brezianerei megrémülve szaladtak össze tanácskozásra s hevesen tiltakoztak minden ellen, a mi az agrár-párt részéről jön. A hígadtabb rész azonban belátta, hogy a reform ellen sokáig nem lehet küzdeni s odadobták a kezük egyik felét, hogy legalább a másikat megmenthessék. Ugy tettek mint az üldözőbe vett tolvaj, ki, hogy legalább a maga bőrét megmentse, futás közben eldobja az ellopott dolgot.

A kisebbik rossz, a kezük odadobott fele, a papirosbuza spekuláció eltörlésének indítványa volt. Összejött a börzianerek másik fele

s kimondta, hogy a börze-manőverek ezen pontját nemcsak elítéli, de még kész önszántából megjelölni azon rendszabályokat is, melyek által az megszüntethető.

Ez már az idők jele. Ha nem is érjük el egy-két év alatt a tőzsde megadóztatását. De ezen fenti határozat a legszebb reményekre jogosít, hogy a magyar gazda legnagyobb átkas baja meg fog szünni, hogy vége lesz azon ferde állapotnak, mely szerint a gazda egész évi munkájának, fáradozásainak gyümölcséről olyanok rendelkeznek s annak nagyságát azok határozzák meg, kiknek csak a papíron van tizezer métermázsa buzája, de valójához nincs egyetlen árva szemecskéjük sem, sőt talán meg sem tudják különböztetni a buzát a rozstól.

A spekulációnak ezen neme, mely a kiszivárgott adatok szerint szinte hihetetlen dimenziókban kötötte meg üzleteit, úgy hogy hónapok alatt több papirosbuza lett eladva, mint a mennyi az ország tíz évi termése okozta azt, hogy a 12 frtos buza ma már a mesék országába való s daczára a föld értéke folytonos emelkedésének, Magyarország el van merülve az adósságok tengerében s Magyarország zálogba van téve a bécsi Boden Credit s más külföldi pénzintézeteknél, mint azt Bernát István, egyik kitűnő gazdasági írónk nem régiben betűszerint kimutatta s mely mély megdöbbenést okozott országszerte.

Rendkívüli nagyfontosságú tehát reánk nézve az összehívott ankét tanácskozása, mert itt nem csak az forog jobban, hogy az országnak pár millióval több bevétele lesz-e vagy sem hanem az, hogy megakarja-e menteni a kormány a magyar középosztályt, melyen az egész ország hatalma s ereje nyugszik vagy nem?

Németország példája megmutatta, hogy mily rendkívül üdvös eredményeket szül a papirosbuza spekuláció eltörlése s helynek familiája már-már gazdasági válsággal fenyegetett ott is, pedig a német állam gazdagsága s ereje tulajdonképp nem is mezőgazdaságán, hanem iparán nyugszik és sok más tekintetben is oly kiváló erővel rendelkezik, melyekről nálunk még szó sem lehet.

A szétküldött kérdőpontok egészséges s üdvös vitákra nyújthatnak alkalmat, mert az említett két dolgon kívül felölelik még a tőzsdei tagság, a tőzsdei regiszter, tőzsdei fegyelem stb. szintén kiválóan fontos kérdéseit, melyek szintén nagy mérvben bírnak befolyással a tőzsde működésére.

Csak az a fő, hogy a kifejlődött viták eszméi olyan retortán menjenek majd keresztül, mely csak a jót s a gazdaosztály vitális érdekeit tartsa fenn s csak ezeket tömörítse tör-

ténetirő bizonyossága szerint — Konstantinápolyban megkeresztelkedett és Sarolta nevű leánya (később Géza fejedelem hitvese) férjét is rávette, hogy térjen át a keresztény hitre. Sarolta és Géza házasságából származott Szent István, aki a latin egyházat alapította meg. A nyugati egyház papjai a kézsre jöttek be . . .

Az ifju ezredorvos nem nézte a fáta gyönyörű nyakát, hanem elpirult s biborvörösre gyulladva mondá, hogy ez nem úgy van; az az állítás, hogy a magyar nemzet (talán egy kicsinyke töredéktől eltekintvén!) az orthodox egyház hive lett volna s Géza fejedelem a görög-keleti vallást vette volna fel: történelmi hazugság. Schwarz Gottfried ur mesemondása. Géza fejedelem nejét, Szent István király édes anyját nem hívták Saroltának, hanem Adelheidnek, aki Meskó lengyel fejedelem testvére volt. Ez világosan kitűnik a lengyel és szilézia könyvekből . . .

A pápa vendége iránti udvariasságból hirtelen átvitte másra a beszéd fonalát s kérdezte az ifjut: hogy tetszett neki a liturgia? Az ifju odanyilatkozott, hogy bárcsak a leztekéig volt bent a templomban s a szertartás jelképes értelmét, magasztos berendezését tudatlanságánál fogva nem érthette, de oly fényes és a képzeletre ható a keleti szertartás, hogy igazán alkalmas a hitélet fejlesztésére s arra, hogy az ember gyarlóságát az Isten iránt való kötelességek teljesítésére támogassa és kalauzolja . . .

Ez bizony kissé különösen hangzott egy ezredorvos ajkairól, de a pópának tetszett a nyilatkozat. Majd az ifju kérdezte annak a dal-

lamnak a szövegét, melyet az episztola előtt énekelt a kar.

— Oh az a szép — mondá a papkisaszony — a hagyomány szerint a szélvihartól a felhők közé ragadott gyermek hallotta az angyaloktól és tőle sajátították el a hívők.

Az ifju aztán kérte a fátát, hogy énekelje el. Iconia kisasszony nem kérette magát. Gyönyörű, a csalogány danájára emlékeztető iskolázott alt hangja volt s énekelt: »Szent Isten, szent Erős, szent Halhatatlan, Irgalmazz nekünk!« . . .

Az ifju érzékeny lelkét, mint a szélvihar a falevelet, ragadta magával a mesés dallam s azt hitte, hogy az angyalok énekét hallja . . .

Háromszor énekelt el a szép, görögorientális szűz dicsénetet s aztán az ifju ezredorvos kérte a leányt, hogy énekeljen még valami dalt. A leány rákezdett egy magyar népdalra:

»Lehullott az orgona favirága,
Mért sujt engem az Uristen hiába.
Egy vétkem van, hogy igazán szeretek
Am de azzal kárt senkinek sem teszek.«

A harmadik sornál hirtelen elakadt s oly fehér lett, mint a napsütötte felhő s kebléből velőtrázó sikoltás tört elő, melytől megfagyott a vér a lányukat bálványozásig szerető szülők ereiben s az ezredorvos is megrettent . . .

A lány hó-nyakán két rubintpontból serkedezett hajnalzsinóru vér: az orvos látta, hogy a luggast beárnyaló sűrű vadszőlő levelek között büntetlenül osont el egy sziszegő vipera. A pápa sóbálványnyá meredt, a felesége oláh nyelven kiabált segítségért, mire előszaladt az ezredorvos tiszt szolgája.

— Hozd ide a táborigyógyasztárt — parancsolá az ezredorvos, aki egymaga nem vesztette el fejét.

Hirtelen odahajolt a szép leány vállára, feje a leány keblén pihent. Ajkait odatapasztá a fáta fehér nyakára s kiszivta a mérget. Az avatlan szemlélő hajlandó lett volna az ifju tisztet s a szép lányt szerelmeskedő mátkapárnak nézni, pedig mindakettőnek élete egy hajszálon függött. Az oláh pap levette nagy, selyem kalapját s keresztet vetett. A fáta anyja siró görcsöket kapott.

Ekkor érkezett a tisztiszolga a gyógyszerrel. A fáta panaszkodott, hogy szörnyen sajog a seb. Az ezredorvos hirtelen szublimátoldatot készített s gyapot-gomolyag segítségével alaposan kiöblítette és lemosta a sebet, mely az erős oldattól még jobban kezdett sajogni. Az ifju ezredorvos egy-két csepp kokainoldattal bedörzsölte a két piezike sebet s ime a sárgás megszűnt! Azután egy-két csepp kollódiummal befödte, hogy levegő ne férközzék hozzá.

A fáta nagyon meg volt ijedve, ami nem csoda. Anyja s az öreg pápa szörnyen aggódtak egyetlen leányukért, szemük fényőért. (Az ezredorvosért nem aggódott senki . . .)

Az ezredorvos aztán megitatott a szép lánynyal egy pohár cognakot, amitől jobban lett a fáta s vigan kaczagott, mint egy gerle. Az anyja bevitte a szobába és lefektette a díványra. A két férfi egyedül maradt.

— Köszönöm mondá a pápa és melegen rázta meg az ifju kezét; — a hála leghőbb érzetével köszönöm. — Isten fizesse meg!

— Az igazi vitéz, mint a költő mondja,

vénybe a miniszter, az ellenkező nézeteket pedig hagyják lefutni mint a szitába töltött vizet, mert mint a külföld példája mutatja a határidő spekuláció eltörlésének nem mennek tönkre a börze emberei, mert ezután is van tág terük kereskedelmi képzettségüket kifejténiök, hol tisztességes nyereszkesedés útján is juthatnak vagyonhoz ha nem is oly gyorsan mint most, de legalább a szerzett vagyonhoz nem fog egy egész ország átka s elszegényedésének bélyege tapadni.

Reméljük, hogy így lesz: Reméljük, sőt követeljük. Mert nem alamizsnát kérünk, hanem az igazságtalanul letartott jövedelemnek visszaadását. Ehhez pedig az isteni és az emberi jog szerint egyaránt, tarthatunk igényt.

ORSZÁGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

B u d a p e s t, decz. 15.

Üres padok ásitozása közben nyitotta meg Szilágyi Dezső az ülést s tette meg az elnöki jelentést. Aztán hamarosan rákerült a sor a fölrati vitára.

— Komjáthy Béla képviselő ur! — kiáltja Rakovszky, a néppárti főjegyző, aki korábban kel Lakatos Miklósnál, a Kossuth-párti jegyzőnél. Hja, Miklós bácsi, az ő öreg csontjaival több pihenőt kíván, mint a fiatal párt fiatal notáriusa.

Komjáthy teljes gömbölyűségében áll szembe a fekete sikkós Bánffy Dezsővel, aki egyedül ül a miniszteri székek piros félkörében. A trónbeszéddel foglalkozik s azt mondja, hogy minden független képviselőnek tiltakoznia kell az ellen, hogy a trónbeszédben Magyarország a monarchiának csak egy részül van föltüntetve. Magyarország közjogának ez a folytonos sértegetése a legjobb felelet Ábrányinak, a ki — noha ő talán egyetlen az országban — Magyarországnak Ausztria fölött való tulsúlyát látja. A miniszterelnök nem méltó arra a székre, melyen ül, ha ez beleegyezésével történt, ha pedig nem, ha meg nem akadályozta . . . Most egyszerre Gajáry Géza felé fordult:

— Figyelmeztetem Gajáry képviselő urat, hogy engem közbeszólással meggyőzni nem lehet. Álljon föl, ha van képessége és akarata: győzzön meg.

— Egy szót sem szóltam — mentegetőzött a nyársbajszu vice-Hajári.

Komjáthy azután a másik sérelemtől, a külügyi passzus elmaradásáról, — majd a gaz-

dasági kiegyezésről szól, az önálló vámterületet sürgetve. A kvótáról szólva kijelenti, hogy pártja soha a kvótát sem mostani, sem más alakjában el nem fogadja. (Helyeslés a szélsőbalon.) Nem tudja, megbizásból beszélt-e tegnap Ábrányi a kvótáról . . .

— Ausztria megbizásából beszélt, — szölt közbe Kubik Béla.

— Azzal a beszéddel nem jó szolgálatot tett Ábrányi hazájának — mondotta Komjáthy — de egy szolgálatot tett vele a függetlenségi pártnak, mert mikor kijelentette, hogy a főemeit kvótát el kell fogadni, akár akarjuk, akár nem, azzal a dualizmust elítélte. (Ugy van! a szélsőbalon.) És mindig a nagyhatalmi állást emlegetik? Olyan államok szövetségéből, melyek egymás romlására törnek, hogy lehessen biztosítani a nagyhatalmat! Aztán foglalkozván a felirati nyilatkozatokkal, a néppárt javaslatára ellen fordul, mely — ugymond — közösügyesebb a kormánypártinál, de meg ez a párt tisztán felekezeti alapon áll. Magyarországon felekezeti különbség nélkül egyenlő minden polgár.

Komjáthy aztán vissza-visszatért Ábrányi tegnapi beszédére és azt csipegette. Azt mondja, hogy a kormánypárt oly tetszetős szavakkal védeni soha sem hallotta még, mint tegnap Ábrányi tette. Csatlakozik pártja fölrati javaslatához.

— Hiszen ez a mi álláspontunk is! — kiált közbe a néppárt helyeslése közt Páder Rezső pap-képviselő.

Komjáthy ezután azt mondja, hogy minden jó hazafinak el kell itélnie a néppártot, valamint el is itéli minden hazafias katolikus. (Közbekiáltások a néppárttól: Nem a katolikusok azok!)

Gajáry Géza személyes kérdésben szólal fel és kijelenti, hogy nem szölt közbe Komjáthy beszédébe, de valahányszor szükségesnek látja közbeszólással kifejezni véleményét, megteszi.

A mire sokan fogadást ajánlottak, hogy Bánffy felelni fog Komjáthynek megtörtént.

Bánffy felállt, hogy megadja ezt a kitüntetést neki. A felelősséget elfoglalja a trónbeszéddel és azt hiszi, hogy a miniszteri széken a felség akaratából és a többség bizalmából jogosan ül. (Helyeslés a jobboldalon.) Azt mondja, hogy Komjáthy hamisan idéz, mert nem a birodalom egyik részéről van abban szó, hanem a monarchia mindkét részéről. (Zaj.) Azt pedig tagadni nem lehet, hogy bizonyos monarchiai egységünk van. (Ellenmondás

a szélsőbaloldalon.) Ujra kijelenti, hogy a külügyi passzus elmaradásában semmi czélzatoság nincs és a mi a nagyhatalmi állást illeti, annak biztosítását ő a 67-iki kiegyezésben látja. (Helyeslés a jobboldalon.)

A miniszterelnök után a jobboldalról egy fiatal képviselő emelkedett szólásra, a ki felé különösen a hírlapíró-karzat nézett nagy érdeklődéssel. Szöcs Pál ez, a ki nemrég még szorgalmas jegyzetelője volt a beszédeknek az irói karzaton. Elfogadott, halk hangon kezdette, de noha mindjárt melegében a Bánffy választásait dicsőítette, az ellenzék is türelemmel hallgatta. Arra a különös jelenségre, hogy az ellenzéki lapok az ellenzékét támadták meg az indennitás gyors megszavazásáért, azt jegyezte meg, hogy ez a támadás az ellenzék feje fölött Bánffy Dezsőnek szölt, a kire haragszanak, mert az ország állkapcájából kiverte a leg-hatalmasabb koronájú fogakat. Akkor sem haragudtak meg, mikor az ellenzékét egyszerűen felszöllitotta, hogy ha oly törvénytelenség tartja a képviselőházat, miért nem vonja le a konzekvenciát és mért — nem mond le mandátumairól? A néppárt morgott ugyan, mikor »főtisztelendő Molnár urnak« azt ajánlotta, hogy Montesquien helyett inkább a bibliát forgassa, mely türelemre tanít, de ezt elnémitotta a kormánypárt tetszészaja. A mint kitetszik, a fiatal szónok »snájdigul« és szerencsével kezdte meg szónoki pályafutását, melynek nem ártott meg, mikor — hajh merész vállalkozás! — Apponyival kezdett polemizálni. Beszédét annak a német versnek a ezitálásával végezte, hogy nem a legrosszabb gyümölcs az, melyet a darazsak rágnak. (E darazsragta jó gyümölcs alatt valószínűleg Bánffyt értette.)

A jobboldal szives üdvözléssel halmozta el a fiatal szónokot. Sokan szoritottak vele kezét.

Szünet után.

Horánszky Nándor: Apponyi felirati javaslatáról szólván, sőt mondja, hogy az a korona figyelmét olyan veszedelemre hívja fel, mely ha nem orvosoltatik, az ország főállásának fundamentuma támadtatik meg. Fölhívja a figyelmet azokra a tulhajtásokra, melyek a társadalmat megmételezik. Az alkotmány meg van hamisítva, de a kormány itt a Házban tagadja az egész országot megmételező bajt. Fájdalom, ugymond, ma már — bocsánat a kifejezésért — nyakig uszunk a piszokban.

Nincs ország, melynek okosabb, meggondoltabb és óvatosabb politikát kellene követnie, mint nekünk. Két irány befolyásolhatja a

szép asszonyért, lányért, halállal szembe néz mondá jókedvűen az ifju.

— S önnek nem lehet baja?

— Csalánba nem üt a menykő . . .

A pápa maga is kezdett mosolyogni. Majdnem három óráig beszélgettek és borozgattak még. A pápa egész bizalmasan kezdett beszélni, tréfásan elmondotta azt is, hogy hivei voltaképpen magyar eredetűek, de eloláhosodtak: némelyiknek egész magyar nevük van, mint például; Papiu, Kisiu, Kökényesdiu, Kertésziu. Jellemük is más, mint a többi oláh falvak lakóinak: híres verekedők, nincsen az a vasárnap, hogy a legények helyben nem hagynák egymás fejét . . .

Három óraker a lelkész a templomba ment vecsernyére, mert az oláhoknak ünnepjük volt.

Az ezredorvos pedig visszavonult az ő szobájába s aztán, mert igen fáradt volt, levelekötött s lefeküdt. Mindjárt elaludt. Mondanom sem kell, hogy a szép Iconia felől álmódott. Ötre járt az idő, midőn felébredett s gyorsan felöltözködött. Aztán a kisasszony felől kérdezősködött a cselédlánytól, ki épen egy kapant mellesztett s tőle hallotta, hogy Iconia a kertben van. Az ifju is a kertbe ment s ott lelte őt egy szifla alatt s nem vette észre hogy látják. Sokáig gyönyörködött láthatásában az ifju ezredorvos anélkül, hogy a lány észre vette volna. Iconia keskeny ujjai szorakozottan egy fehér rózsaszállal játszottak, szeméi a távolban merengtek.

Az ifju tiszteletteljesen üdvözölte s oda ült hozzá. A szép lány így szölt mély megilletődés hangján:

— Ön az én életemet menté meg s e

mellett a saját életét tette kockára. Ily nemes és bátor csak egy magyar lehet, mivel háláljam meg? . . .

— Azzal, ha néha rám gondol . . .

— Nem fogom elfelejteni soha; emléke megmarad lelkem néma tiszteletében s míg szívem dobogni meg nem szünik, önnek képe abban élni fog . . .

Az ifjut elragadta az a közvetlenség, melylyel a fáta eme szavakat kiejtő aztán, miután ezernyi bohósággal telebeszélte a fáta fejét, azt mondotta, hogy tud jósolni a tenyérből. Iconia odanyújtotta habfehér kezét, a jobbat, melyen nem volt gyűrű. Az ezredorvos kezébe vette a fehér, puha kezét és sokáig nézte a mandulavirág színű, száraz tenyérén lévő vonalakat s csendesesen, mintegy suttogva így beszéllett:

— Ez a vonás itt azt jelenti, hogy sok éven át boldogan és boldogítva fog élni. Ez a vonás azt jelenti, hogy nem lesz papné, hanem egy főszolgabíró fog jönni négy lovas hintón, a kocsi bakján fehér zsinóros hajduval s ez lesz a maga mátkája, később férje, gyermekeinek atyja . . .

Az utóbbi szavakat épen alig hallhatólag suttogva az ifju . . .

Iconia szemében valami földöntuli fényesség ragyogott fel s az érzelem árja csendes hullámban emelte keblét. Szerette volna megcsókolni az ifjut, mert úgy szöve szerint jó-solt . . .

A kertben a rózsabimbók, a szekfűk, a sárga violák, a tengerzöld pázsit tücskéi édes hymnuszt suttogtak szerelemről, boldogságról. A bazsa-rózsa terebélyes napernyője alul esen-

kedve nyújtogató érzékeny szarvait a csigabiga. A licium-kerítésen túl nagyon kukorított egy kakas s örömeiben vigan csatogtatta szárnyait. A gyümölcsfák felől sárga rigó füttyörészett: »Egy szép szolgabíró! — szolgabíró! . . .

S aztán suttogva beszélt az ezredorvos, míg a lány hallgatott s úgy érezte, hogy a tiszt, mint az áradozó folyam a virágot, úgy ragadja magával. Az ifjut megrészegítette a lány ruhájából szerteáradó illat s önkénytelenül fektette karját a szép lány dereka körül. Iconia engedte.

Az ifju feléje akart hajolni, hogy megcsókolja a szépséges lány ajkait, melyek a nemes korál színével vetekedtek. E percben a lány ujján megcsillant a jeggyűrű. Az orvosnak eszébe jutott, hogy bün volna, az Isten törvényének szánt-szándékkal való megszegése, hisz a lánynak jegyese van. Ámde a nem-különbség rózsájának illata megdermeszté benne az erkölcsi érzést. A bírúsvágy feltámadt benne. A lány mintegy delejes álomba merülve ült ottan. Ajkai mozogtak, édes vágtyól remegtek . . .

. . . E percben odakint megharsan a rézkürt; négy trombitás is fujta tele pofával a riadót. Sreisingen főhadnagy medveriasztó hangon beordított a kapun: »Itt az ellenség; nyergelj! . . .

A pápa is jött nagy lelkendezve. Az ezredorvos pej kanczáját, szelid Juczikáját a tiszt szölgá és a lovász kezdték kantározni. A rézkürtök folyton harsogtak:

»Nyergelj szaporán,
Ott jön a kapitány
Egy fehér paripán —
Jön már . . .«

magyar közvéleményt: a nemzeti irány és a Magyarországot megmontani iparkodó irány. Melyik irány most az uralkodó? Alig hiszi, hogy a nemzeti. A másik irány dominál és ez rásütő bélyegét a napi politikára is. Ennek az iránynak hatása aztán a köpönyegforgatás, az önmegalázás s más ilyen jelenségek. Mondhat a tulajdonos akármit, de azt senki se fogja közlök elhinni, hogy a Bánffy-kormány nem teszi magáévá a nemzeti politikát. Általános a fel-fogás, hogy a Bánffy-kormány képtelen az ország vezetésére. Magyarózza ezután Deák Ferencz politikáját, melyet ma a szabadelpárt elmagyaráz, ami annak egyenes végátíója. Ezzel szemben kifejti a nemzeti párt politikáját s kérdi Pulszkytól, mondja meg, nem a nemzeti párt politikája-e az, mely az ország igazi érdekeit szolgálja keletkezésének első percétől fogva, mikor még az előadó is ennek a pártnak tagja volt —

Pulszky Ágost: Nem ennek a pártnak!

Horánszky: Egy burokracia fejlődött Magyarországon, mely az egész közéletet elnyomással fenyegeti. Reflektál ezután Szócs Pál ama nyilatkozatára, hogy a nemzeti párt politikája nem vert gyökeret a nemzetben, sőt rokonszenvvel se találkozott.

Horánszky beszédét folytatva állításainak igazolására Bánffyt hívja fel tanúnak. Ő tudja és bizonyíthatja legjobban, hogy mennyire igazak a választási visszaélések ellen felhozott panaszok. Elfogadja Apponyi felirati javaslatát. (Élénk helyeslés és éljenzés a nemzeti párton és az ellenzéken.)

Ezután **Órley** Kálmán került volna sorra. Beszédét azonban a Ház beleegyezésével holnapra halasztotta.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Deczemb. 20. Váraljai Sándor felolvasása a polgári iskola helyiségében.

30. Németh Sándor dr. Péchy elleni sajtópere.

* **A bibornok-püspök ur ajándéka.** Bizonybizonny ma már az angyalkáknak is pénzre van szükségük, ha karácsonyi ajándékkal akarják meglepni azokat, akik megérdemlik. Ilyenkor aztán aggódva várják, hogy lesz-e olyan jóltevő, akinek eszébe jutnak azok, kik megérdemelnék a »Krisztkindit«, de hát nincs honnan adni

Az ezredorvos megköszönte a szives látást. melegen parolázott az esperessel; kezét csókolta a papnénak s kérte a fátát, hogy tartsa meg emlékében s ami oly különösen hangzott egy katonának szájából: Istennek s a boldogságos szűz Mária kegyelmének ajánlotta, hogy azt az erény és feddhetetlen élet utján keresse s elnyervén, meg is tarthassa mindvégig!

— Fogadja emlékül — mondá a fáta s egy fehér rózsát tört le az ágról.

Az ezredorvos elvette s felpattant lovára. Majd hirtelen sarkantyut adott a nemes paripának s gyors ügetésben — anélkül, hogy viszanézett volna, — tova nyargalt s csendesen mormolá jellegét;

— Sic fata tulere . . .

Soha sem látták egymást. Az ezredéves kiállításán véletlenül összejöttem a halászlátipavillon előtt a cséfalai jegyzővel s tőle hialottam, hogy a szép Iconia mégis Kertay főszolgabíró neje lett s igen boldog. Olyan helyes magyar menyecske lett belőle, hogy nem igen van párja Biharországban.

Az ezredorvos pedig, ki tiz esztendeig szállott virágról-virágra, később meg is nősült, a legizőbb szerelem elragadtatásai között nem érezte azt a gyönyört, a szívnek azt a szavakkal kifejezhetetlen felviharzását, mint midőn az a csók — melyet a szép oláh leányélvigérő ajkaira akart lehelleni — nem csattant el . . . S ha az én elbeszélésem szintén nem csattant el, annak oka az, hogy igaz történetet irtam s csak a neveken s alakokon változtattam egy keveset, de annyit nem, hogy rájuk ne lehetne ösmerni . . .

Kontúr Béla.

nekik. Nagyváradon vihetnek az angyalok karácsonyfát, mert a bibornok-püspök ur ő Eminenciája gondoskodott róla. Tudomásunkra jutott, hogy két ezer (2000) korona lett kiutalványozva e célra, még pedig ilyen felosztással:

a Sz. Orsolya-zárda	200 korona,
a Szent-Vincze intézet	200 »
az Immaculata intézet	200 »
a várad-velencei irg. nőv. int.	200 »
a Papnevelő	200 »
a Szent-József intézet	200 »
a Bölcsőde egyesület	200 »
a tanítóképző intézet	100 »
a biharmegyei nőegylet	200 »
az Erzsébet árvaház	100 »
a városi tűzoltók	100 »
az önkénytes tűzoltók	100 »

összesen 2000 korona.

Ime, míg fenn a főrendiházban küzd ő Eminenciája az egyház és a haza javáért, ez alatt gyöngéd szeretete boldog karácsonyt készít azoknak, kik figyelmének mindig kedves tárgyai.

* **Uj néppárti kör.** A t a t a i járásban alakult néppárti kör alapszabályait a m. kir. belügyminiszter a jóváhagyási záradékkal ellátta.

* **A jogügyi bizottság ülése.** Nagyvárad város jogügyi bizottsága az előző hétre összehívott ülését nem tarthatta meg, más ügyek miatt s így D ú s László v. főügyész, mint a jogügyi bizottság elnöke, a szakbizottság tagjait péntekre, december 18-án délután 4 órára hívta össze. Az ülésen veszik tárgyalásra az évtizedek óta vajudó közuti személyszállító vasut ügyét. Véleményt kell mondani a bizottságnak afelett is, hogy felfüggeszhető-e Sarkadi Ignác nyug. irodatiszt nyugdíja, azért, mert a kerületi betegsegélyző egyesületnél titkári állást tölt be, — az időre, míg ez utóbbi helyen lesz. Tárgya még a szakosztály ülésének Békésmegye pártolás végett küldött felirata, az állami és törvényhatósági tisztviselők átlépése esetén a nyugdíjigény beszámításának szabályozása tárgyában; — továbbá a reáliskola helyiségében a gáz- és vízvezeték berendezésének kiterjesztése.

* **Kölcsey Ferencz szobra.** Kölcsey Ferencznek, Károlyi István gróf bőkezűségéből emlékszobrot Kallós Ede mintázta és Párisban öntötték ércebe. Kallós a minap Párisban járt és átvette a szobrot, melynek öntése kitűnően sikerült. A szobrot egyenesen Nagy-Károlyba szállítják és elhelyezik a talapzatán. A leleplezés nagy ünnepek közt a tavasszal lesz.

* **Biharmegye nagy napja.** Hajdan napokig tartó muri volt a megyegyűlések idején; a vendégfogadók zsufolva voltak vidéki bizottsági tagokkal. Ma már csak voksolások idején jön 80—100 bizottsági tag a gyűlésekre s a szavazás után ismét üres a megyeház nagy terme. Ma tartja Bihar megye törvényhatósága téli közgyűlését. A tárgysorozat felőlel ugyan vagy 250 ügyet, de még egy iczi-piczi választás sincs közte, amiből csak azt lehet hosszú évi gyakorlat alapján megjósolni, hogy a megjelenőknek nem lesz szűk a nagy terem. A tárgyak közt egyik legfontosabb a T ó t h Dezső lemondása főügyészi állásáról. Előterjeszti az állandó választmány a régész-egylet segély iránti kérelmét, Szabolcs megye átiratát a hajdudorogi magyar gör. kath. püspökség felállítására tárgyában; a tisztviselők és jegyzők nyugdíjigényének ez évi 3-szoros számításának jóváhagyását. Az alispán jelentést tesz, hogy a jelenlegi pénzügyi viszonyok miatt az 1 milliós kölcsön felvétele nem sikerült.

* **Szlávy József a maga visszalépéséről.** Szlávy József koronaőr, a főrendiház volt el-

nőke levelet küldött Cziklay Jánosnak, a kispesti Rudolf-fogadalmi templom javára kiadandó emlékalbum szerkesztőjének az emlékkönyv számára és soraiban a közélet szereplőinek a következő tanácsot adja:

»A ki sokáig él, megöregszik és ha megöregedve észre veszi, hogy testi és szellemi ereje hanyatlik, vonuljon vissza helyéről, melyet a nyilvános életben elfoglalt, oly időben, midőn talán még sajnálkozni fognak visszavonulása fölött és ne várja be azt az időt, mikor csak szánakozva tekintenek rá és türelmetlenül várják, hogy engedje át helyét fiatal erőnek. Szlávy József.«

* **Betegápoló apácák a közkórházban.**

Ujévtől kezdve Biharvármegye közkórházában Ferencz-rendi betegápoló apácza-nővérek veszik át a betegek ápolását. Összesen 14 nővér jön a kórházba, a kik közül 10 az ápolással járó teendőket, egy a főnöknői s egy a gazdasszonyi munkákat végzi. Már három nővér megérkezett Nagyszebenből Nagyváradra s dr. Fráter Imre igazgató főorvos ismerteti meg őket a kórházi és más ezzel kapcsolatos viszonyokkal. A kik közülök nem tudnak eléggé magyarul, oktatásban részesülnek, hogy a legszükségesebb dolgokat magyarul megértsék. A többi betegápoló nővérek is legközelebb megérkeznek Nagyváradra.

* **Helyszíni szemle.** A honvéd ezredparancsnokság a Markovits-féle háznál iroda, étkezőhöz szolgáló mellékhelyiségeket stb. épített s ezekre a város ugy adta az építkezési engedélyt, hogy a munkálatokat a közegészségügyi, rendőri stb. szabályrendeletek figyelembe tartása mellett vigyék keresztül. A honvéd ezredparancsnokság a munkálatok helyszíni szemléjét december hó 28-ikára tűzte ki s arra az államépítészeti hivatalt s Nagyvárad városát meghívta.

* **Ivánkovics utódja.** A »Magyar Értesítő« jelentése szerint kultuszminiszteri osztálytanácsosnak dr. V á r a d y Árpád, temesvári püspöki titkár fog kineveztetni. Várady rokonszenves, képzett fiatal pap. Néhány évig tanár volt a temesvári papnöveldeben, öt év óta pedig titkára Desewffy püspöknek. Társadalomtudományi dolgozataival az irodalomban is fel-tűnést keltett. A kultuszminiszterium határozott tehetséget fog nyerni benne.

* **Uj honvédkaszárnya.** A honvédelmi minisztériumban egy új honvédkaszárnya építését határozták el. Az új kaszárnya Nagy-Kanizsán fog felépülni s Lahner Győző tábornok már a helyszínén meg is szerezte magának az építés körüli tájékozást. A kaszárnyában a 20. ezred lesz elhelyezve, mely magában foglalja a nagykanizsai, fumei és körmendi zászlóaljakat.

* **Bucusi-lakoma.** Ma este 6 órakor a »Zöldfa« nagy termében bucsi lakomára gyűlnek össze T ó t h Dezső jó barátai, ismerősei és tisztelői. Már eddig ugy a városi, mint a megyei körökből, a kir. táblától, a törvényszéktől és a pénzügyigazgatóságtól is számosan jelentkeztek a társas vacsorára. — Bankett-jegyek ma déli 12 óráig válthatók a biharmegyei nemzeti kaszinóban Z á m b o r y Lászlónál és a vármegyei házában U j h á z y Antal közigazgatási kiadónál.

* **Az elhunyt Nagy Endre irodájának gondnoka.** A nagyváradai ügyvédi kamara köz-hírré teszi, hogy Nagy Endre nagyszalontai ügyvéd elhalálozván, az ezen kamara által vezetett ügyvédek névjegyzékéből kitöröltetett s irodája részére gondnokul H a d h á z y Kálmán nagyszalontai ügyvéd rendeltetett ki.

* **Az érmihályfalvai iparosok panasza.** Az érmihályfalvai ipartestület a nagyváradai kereskedelmi és iparkamara közvetítésével azon panaszt terjesztette a kereskedelemügyi miniszterhez, hogy az ottani piacon a helyi iparosoktól is szednek helypénz-díjat, a mi jogosulatlannak tartják. A miniszter a panaszt azzal küldte, viz-

szá, hogy azt figyelembe nem veheti, mert Érmihályfalvának a miniszter által jóváhagyott piaci helypénz szabályzata van. Felhívja azonban a községet, hogy a kisipar támogatása céljából s főleg mivel a község kisipara ugy is tud van terhelve s az idegenektől szedett helypénzek fedezik a vásártér rendben tartását, — a helybeli kisiparosokat a helypénz fizetése alól lehetőleg menteni igyekeznek.

* **Szózat a nemzetiségek ifjaihoz.** Az Egyetemi Kör, mint az Országos Magyar Diákszövetség központi irodája, a Kecskeméten tartott országos diákkongresszus megbízásából most fölhívást intéz a nem magyar ajku egyetemi polgárokhoz. Fölszólítják őket, hogy lépjenek be a magyar diákszövetségbe, ők tárt keblet és nyílt homlokot nyújtanak feléjük. A rövid, de hazafias mondasokban dus fölhívás alatt Herczeg Bélának, az Egyetemi Kör elnökének nevét olvassuk.

* **Rendkívüli közgyűlés a hunyadi-malomban.** A városban elterjedt hírek szerint a Hunyadi-malom r. t. igazgatósága rövid idő alattrendkívüli közgyűlésre fogja összehívni a részvényeseket.

* **Nymphaea-thermalis = Nymphaea-lotus.** A mi Püspökfürdőnknek csodaszép virágáról érdekes felolvasást tartott tegnap a magy. tud. akadémiában egy kiváló természettudós: Richter Aladár, »A nilusi tündérrózsa a magyar Flórában« cím alatt. Az értekezést Klein Gyula terjesztette elő. — A csodás növényt, mondja az értekező, *Kitáibél* Pál fedezte fel a nagyváradi meleg vízben s az egyiptomi nymphaea-val ugyanazonosnak tartja. Nagyváradról a budai Lukács-fürdőbe is átplántálták. Később De Candolle külön fajnak ismerte föl és »*nymphaea-thermalis*«-nak keresztelte. Azóta többször megvitatták, vajjon ez a hazai növény csakugyan nem más-e, mint az egyiptomi rózsa. Richter Aladár Berlinben, az ottani gazdag lotusz-gyűjteményben tett tanulmányozása alatt meggyőződött, hogy a nagyváradi és a nilusi rózsa ugyanegy s a neve most már helyesen »*nymphaea-lotus*« lesz. Az eredetére nézve is különfélék a vélemények. Némelyek szerint egy régi, melegebb geológiai periodusnak maradványa, mások azt állítják, hogy a török időkben plántálták Nagyváradra, míg Schweinfurth híres Afrika-kutató azt magyarázta Richternek, hogy a vándor-madarak, a gázlok hozták e növény csiráját s így honosodott meg nálunk a nilusi növény.

* **A dohánybevéltások Biharmegyében.** Biharmegye területén tudvalevőleg két helyen: Nagy-Létán és Érmihályfalván van dohánybevéltő hivatal. Nem sokára élénk forgalom lesz mindkét helyen, ugyanis a miniszter a jövő évre már megállapította a dohány-bevéltások idejét. Nagy-Létán január 2-től február 27-ig, Érmihályfalván pedig január 2-től február 18-ig váltják be a termelőktől a dohányt.

* **Komjáthy színtársulata.** A jövő nyári nagyváradi színi szezonra, tudvalevőleg három színigazgató akar pályázni. Ezek: Megyeri Dezső kolozvári, Leszkay András aradi és Komjáthy János debreczeni színigazgatók. Az utóbbi most szervezi újra társulatát s erre nézve a »D. E.« a következőket írja: »Ime, a mit egyik bérlő pár hét előtt már lapunkban közölt cikkében megjósolt, Komjáthy a második évre csakugyan orránál fogva akarja vezetni közönségünket, színiügyünk tekintetében. Láttuk a névsort, a z t a n y o m o r u s á g o s n é v s o r t, melyet Komjáthy daczára a vidéken leghatalmasabb bérlőnek és gazdag szubvenzionának, a színiügyi bizottság és a közönség élémér hozni. Elfelejtette tán a direktor, hogy a debreczeni színház nem a kezdő színészek gyakorló iskolája s hogy itt nem ekszisztálhat negyed-ötöd rangú társasággal. Serfőző Zseni subrett, Rátkay komikus buffo, Tanai bonvivant stb., mit keresnek a debreczeni szinpa-

don? Sugár primadonna? ki két év előtt hirtelen távozott Debreczenből és sok viszontagság közben bejárva bel- és külföldet, Berlint, nyáron Ós-Budavárt énekelt, jelenleg Szatmáron működik Pesti Ihsz társulatánál, ki éles hangja mellett soha egy pártit tisztán el nem énekelt? Hol vannak Ruzsinszky, Kaposi, Szende, Follinus, Szilágyi Vilmos, Püspöky, Kiss Irén, Halmi Margit, Molnár Rózi, hol a tenorista stb., ezeket ugy látszik elnyelte a direktori számítás? Természetesen a második évadra összeüti a társulatot s majd a bérlő megnyitásakor, a harmadik évre állit ismét ide megfelelő személyzetet. A bérlő közönség érdeke — subiczk. Mielőtt érdemleges kritikába bocsátkoznánk, a közvélemény nevében sürgős intézkedésre kérjük ez ügyben a színiügyi bizottságot, nehogy a bekövetkező társulat-bukás által a debreczeni színház újból kompromittáltassék. Ezt a lap írja, a mely eddig pártolta Komjáthy társulatát. Egy másik debreczeni lap az eddig szerződött tagok névsorát a következőkben közli: Sugár Aranka primadonna, Serfőző Zseni subrett, Kállay Lujza alt énekesnő, Szabó Irma naiva, Locsarekné komika, Follinusné drámai anya, Békéssy Gyula baritonista, Haday Sándor drámai és társalgási színész, Fenyéri Mór karakter-komikus, Rátkay Sándor komikus, buffo, Sziklay Miklós, komikus, Tanai Frigyes bonvivant és szerelmes, Rubos Árpád naturburs, Bejczy György segédtenorista. Legkiválóbb tagja lesz a társulatnak Szathmáry Árpád, a ki jelenleg a vizsínház legkiválóbb tagja.

* **Egy szerencsétlen esés áldozata.** Megemlékeztünk lapunkban a mult héten Richter Antal munkás esetéről, ki a Hunyadi-malom emeletéről leesett. A szerencsétlen munkás a közkórházban tegnap óriási kínok között kiszáradt a belső vérzések következtében. Ma fogják eltemetni a közkórházból.

* **A parlament boxolója.** Az angol parlamentben sok kiválság van, nem hiányzik egy boxoló művész sem. Ez Legon képviselő, a ki oly szenvedélyes boxoló, hogy gyakran hivat magához egy-egy parasztot — ezek kitűnően értenek az ökölharczhoz — és jól elpüfölik egymást. A képviselő ur csak ütéseket kap, de a paraszt ezenkívül még csinos összeg pénzét is szokott kapni.

* **Rendőri hírek. A nagyvásár csavargói.** A nagyváradi rendőrség a nagyvásár alkalmával nagy razzitát tartott. Különösen a piacokra terjesztették ki a figyelmet s össze is fogtak vagy ötven csavargót, kik ma lesznek szétlőnczölva a szélrózsa minden irányába. — **Meglopott főhadnagy.** K. L. honvéd-főhadnagy lakásáról tegnap ismeretlen tettesek egy 38 forint értékű tiszti revolvert és egy pár új cipőt elloptak. Jelentés tétetett a rendőrségnél s megindították a nyomozást.

IRODALOM.

— **Szent-István naptár.** Az ujabban annyira megnövekedett naptár-irodalomban is kiváló helyet foglal el a Szent-István naptár, melyet a Magyar Néplap szerkesztősege adott ki. Vallásosságra és hazafiságra oktatja a magyar népet. Részletesen leírja a legdrágább magyar ereklyének. Szt. István jobbánaktörténetét. Kontur tollából kitűnő elbeszélést közöl, melyet mi is átvettünk. Biró Zoltán mulatságos szindarabot ír benne a választásokról. Érdekességet kölcsönöz e naptárnak a néppárti képviselők és jelöltek arcképcsarnoka. A naptári rész is ügyesen van összeállitva. Ára 40 kr, kapható a Magyar Néplap szerkesztőségében: Budapest VIII. Práter utca 44. sz.

— **Scotti híres elmékedéseiből:** papok számára megjelent a III-ik kötet. Az egész mű 4 kötetre, 100 ivre terjed, ára kötetenkint 1 frt 50 kr. Az év minden napjára közöl elmékedéseket a vasár és ünnepnap evangéliumok alapján. Szellemes gondolataival egyrészt eszményi világitásban mutatja be papi hivatásukat, másrészt képesekké tesz sőt ihlettségbe is hoz lelkes szent beszédeket tartani (a hétnek hét napjára való tekintettel hét éven keresztül is.) Főnséges eszméi folytán a megszégyenülés

félelme nélkül bátran lehet e becses művet a ft. papság kiváló figyelmébe ajánlani. A fordító czime: Adjutus Secundus áldozár, Szatmár kath. főgymnasium. Kivánatra megtekintés végett is meg lehet a művet kapni.

Igazságszolgáltatás.

Póttárgyalás az inyesdi rablók ügyében. A mult év tavaszán Krizsán György, Florucz Mitru és Marozsán Vaszali inyesdi határán idős Krizsán Vaszalit megtámadták, rálöttek kétszer és a sebesült öregtől 130 forintot elraboltak. A kir. törvényszék ez év február 6-án és február 7-én továbbá folytatólag április 3-án tárgyalta már egyszer ez ügyet, melyben Marozsán Vaszali 12 évi fegyházra, Krizsánt és Floruczot pedig 10—10 évi fegyházra ítélte.

Azonban a királyi tábla feloldotta ez ítéletet és póttárgyalást rendelt el.

A kir. törvényszék Nagy József elnökele alatt tegnap tartotta meg a póttárgyalást. Birák voltak: Grám Szilveszter és Csathó, jegyző ifj. Kocsán János.

A vádhatóság képviseletében Korn Lajos kir. alügyész jelent meg.

Védők: Nesztor Alajos, Friedländer Sámuel és Weiszberger Lipót.

Tizenkét tanut hallgattak ki s különösen III. rendű vádlottra nézve mentőleg nyilatkoztak.

Az összes tanukat kihallgatásuk után meghiteltették s vád és védbeszédek megtartását, az idő előre haladottsága miatt elnök mára halasztotta.

Gondatlanságból okozott emberölés vádja miatt állt tegnap a kir. törvényszék előtt Vancsa Gábor és neje. Azzal voltak vádolva, hogy ez év tavaszán elmentek a mezőre és kis gyermeküket egy 11 éves leánykára bízta. A kis gyermek az udvaron játszadozott s e közben egy vízzel telt kádba bukott és mire a szülők hazaértek már megfult. A törvényszék tegnap megtartott végtárgyalása alkalmával nem látta fenforogni a gondatlanságot és ezért vádlottakat az ellenük emelt vád és következményei alól felmentette.

REGENY-CSARNOK.

Zsebeld ki felebarátodat.

REGÉNY.

Irtá: GÉRARDE D. 59

— De Luczián, te tudtad, hogy én szeretem Xéniát, miért nem irtál nekem leveledben világosan, de te mindig csak a Bogdanovics kisasszonyról irtál, titkolóztál mindig és ebben áll családod.

— Én mindenről értesítettelek, arról nem tehetek, ha leveleim elvesztek.

— Leveleidet mind megkaptam, azok nem veszték el.

— De meg az is ösztönzött arra a lépésre, hogy leveleiddben oly rajongással és lelkesedéssel irtál a huszárkapitány szép szöke feleségéről és vele folytatott viszonyáról.

— Elég! nekem Baroly feleségével semmiféle viszonyom nem volt, de most már értem az egészet, hát evvel ámitottad el szegény Xéniát, különben hü maradt volna ígéretéhez, melyet a sóbányában adott.

— Ha ugyan valami ígéret közetek fönnállott — szólt Luczián.

— Nem! ígéret nem volt az, de arra kértem, hogy várjon reám, ha szeret... Oh Istenem! ő nem szeret! Xénia nem szeret, — sóhajtott elkeseredetten Kázmér, és e tudat oly leverően hatott reá, hogy nem tudta könyeit visszatartani és huszonhat éves kora daczára, felzokogott hangosan.

Lucziánra ez semmiféle hatást nem tett, ott állott némán egy fához támaszkodva és mindegy gyönyörködni látszott Kázmér fájdalomán; végre megszólalt.

— Jer haza Kasio, hiszen nem vagyunk talán gyermekek, hanem férfiak. Hagyjuk az egészet, változtalni már ugy sem fogunk azon, gondold meg csak jól a dolgot, magad is így

cselekedtetél volna, ha olyan helyzetben lettél volna; vagy azt kívánád talán, hogy most feloldjam az eljegyzést?

— Én nem kívánok semmit, csak arról biztosítalak, hogy ha megtudom Xéniától, hogy akarata ellenére adják hozzád, úgy megakadályozom.

— Talán jobb volna, ha elutaznál még az esküvő előtt, Xénia jó hírveve iránt való tekintetből.

— Jelenlétem nem fog ártani Xénia hírnevének, azért tehát maradok; már más férfi is ment ilyenén keresztül, a nélkül, hogy meghalt volna. Én is iparkodni fogok az egészet minél előbb elfelejteni, ha, ha, ha! — Itt kitört belőle ama keserű nevetés, melylyel nagy fájdalmát iparkodott elpalástolni.

— Az a golyó ott Magentánál, miért téged talált, kedves Baroly barátom, te reád boldogság várt, miért nem nekem szánta a sors, milyen jó lett volna az nektek, ha meghaltam volna, mennyivel kellemesebb lett volna az Xéniára nézve is?

Azzal otthagya Lucziánt, anélkül, hogy csak még egyszer is ránézett volna.

— Hová mégysz Kázmér? — szólt utána Luczián.

— Xéniához, beszélnem kell vele; te azonban nyugodt lehetsz, ne félsd tőlem, csak egyet akarok tőle kérdezni.

— Oh minek is jött vissza! — kiáltott Xénia sirástól fuladozva — eddig minden a legjobb rendben folyt.

Alig egy órája, hogy itthon van és ime úgy érzi, hogy halálának hírére talán jobban fogadták volna.

Haraggal és keserűséggel jött Xéniához, de már Xénia első látása is lefegyverezte.

— Oh ne sirjon! könnyei fájdalmat okoznak nekem, ne gondoljon Xénia, hogy dorgálni jöttem; nem, csak azt szeretném tudni, hogy történt az egész? Hát elfelejtette mit mondott nekem a sóbányában, hogy szeret engem. . .

— A sóbányában! — oh ne említse azon estét, nem tudtam, hogy helytelenül cselekszem.

— És ki mondta kegyednek, hogy magaviselete helytelen volt?

— A nagynénem, gyámom és mindenki. Oh ha tudná, hogy dorgált mindenki és dorgált volna tovább is, ha Luczián közbe nem lép, és meg nem magyarázza, hogy nem én vagyok a hibás, hanem. itt megakadt.

— Hanem én — kiegészíté Kázmér — tehát azáltal vétkeztem, hogy kegyednek megvallottam forró szerelmemet, és kegyed viszontszerelméről biztosított.

— Oh tévedés volt — mondá Xénia zokogva — én még nem tudtam akkor, hogy mit ígértek; Luczián mondta, hogy fiatal lányok sohse tudják, mit akarnak. Viczia is olyan hideg volt irántam. . . .

— És ön nem gondolt soha arra, hogy én meg az egész idő alatt csak önre gondoltam és epedve vártam a viszontlátás pillanatát?

— Azt mondták nekem, hogy elfelejtett, hogy másba, valami szőkehajú hölgybe szerelmes.

Oh istenem! megint csak Barolyné!

— És sikerült azt elhárítani önnek?

— Olvastam a Lucziánhoz intézett leveleiből s láttam. sirástól nem tudott tovább beszélni.

Kázmér most minden erejét összegyűjté, hogy nyugodtságát továbbra is megtartsa.

Xénia, kérem mondja csak, ha megtudta volna, hogy a hírek mind hamisak, mit csinált volna?

— Oh ne kérdezze már hiába! Sajnálom, hogy úgy történt, de másrészt azt hiszem ha oly annyira szeretett volna, nem ment volna háborúba. Szóval, tévedés volt és én nem vettem komolyan az egész dolgot, higgye el; no meg aztán régen volt az már.

— De nézze Páni Xénia, mégis miért nem tudatta ezeket velem, csak egy pár szóval is?

— Hisz a Luczián levelében értsitét önt mindenről és feleletül ön gratulált nekem.

— Higgye el Xénia, azt levelet nem kaptam meg és a jó kívánságaim nem önnek szóltak?

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

Sándor és Milán.

Budapest, decz. 15. (Saját tud. táv.)
Sándor szerb király nem akarja Bécsset előbb ott hagyni, míg atyjával nem értekeznek. Hír szerint kibékülést akar létrehozni Milán és Natália között s előbb nem is nőszül, míg szüleit egymással ki nem békítette.

Házkutatás a »Magyarország«-nál.

Budapest, decz. 15. (Saját tud. táv.)
A »Magyarország« szerkesztőségében ma délután törvényszéki vizsgálóbíró közbejöttével hivatalos rendőri házkutatást tartottak ama három diplomáciai okirat után, mely a »Magyarország« decz. 13-ki számában megjelent s melyeket állítólag a földmívelési minisztériumtól elloptak, vagy lemásoltak. A kutatás alkalmával eredeti kéziratot nem, de a másolatot megtalálták.

Szerencsétlen vadászat.

Budapest, decz. 15. (Saját tud. táv.)
Leonius Juliette báróné, Rothschild Gusztáv báró leánya tegnap szarvas-vadászaton volt Menier grófnál s olyan szerencsétlenül bukott le lováról, hogy koponya-repedést kapott és daczára minden orvosi erőlködésnek pár óra múlva a fiatal és szép 25 éves asszony meghalt.

A kubai-kérdés az észak-amerikai szenátusban.

Budapest, decz. 15. (Saját tud. távirata.)
Washingtonból írják, hogy ott a hír, miszerint Maceo kubai felkelő vezért árulás útján ölték volna meg, nagy izgatottságot keltett. Call szenator határozati javaslatot nyújtott be a szenatorhoz, mely erősen kikel Spanyolország ellen s vizsgálatot kér Maceo tárgyában. Továbbá sürgeti a Cauta fegyencz gyarmaton lakó amerikai polgárok szabadon bocsátását. A szenátus a javaslatot a külügyi bizottság színe elé utasította.

Izgatott közgyűlés.

Kolozsvár, decz. 15. (Saját tud. táv.)
A ma megtartott városi közgyűlésen viharos jelenetek játszódtak le. Sándor József orsz. képviselő intézett egy erőlyes interpellációt a városi hatósághoz, melynek nevében Deák Pál főkapitány válaszolt. A hivatalos választ azonban senki nem vette tudomásul és az ügyet a legközelebbi városi közgyűlésen újra napirendre tűzik.

Az üszkübi metropolita-kérdés.

Budapest, decz. 15. (Saját tud. táv.)
Üszkübben a jövő vasárnap nagy népgyűlést fognak a szerbek tartani, melyen demonstrálni akarnak az ellen, hogy görög származásu papot nevezzenek ki metropolitának Üszkübbe.

Lázadás a gyarmatokon.

Budapest, decz. 15. (Saját tud. távirata.)
A »Herald« távirják, hogy Mindanas szigetén Lanaban a benszülöttek fellázdak a spanyolok ellen s egy ágyunaszád parancsnokát megsebeztek. Komoly zendülés van kitörőben. A spanyol szolgálatban álló katonák zászlóikat odahagyták. A helyzet Manillában is nyugtalanító.

A hamburgi sztrájk.

Budapest, decz. 15. (Saját tudósít. táv.)
A hamburgi sztrájkolók közül már igen sokan munkába állottak. A hajókon már csak 400-al kevesebb a munkás létszám, mint máskor.

Forrongás a Balkánon.

Budapest, december 15. (Saját tud. táv.)
A »Times« azt a hirt veszi Athénből, hogy a jövő tavaszra nagy forradalmi mozgalom készül Macedóniában. A mozgalom vezetőinek az a célja, hogy a figyelmet magukról eltereljék az által, hogy Kréta szigetén újabb feikelést támasztanak. Állítólag már nagy fegyverszállítmányokat is küldtek Krétába.

Vízáradás Szerbiában.

Budapest, decz. 15. (Saját tud. táv.)
Belgrádból jelentik, hogy a Varda folyó kiáradása következtében Üszküb városa viz alatt áll. Több mint 1200 házat öntött el a víz, ezek közt az orosz konzulátus palotáját is.

KÖZGAZDASÁG.

Silány nagyvásár.

Tegnap ért véget a nagyváradi téli nagyvásár. Az egész vásár alatt esorgott az eső s a községekből nagyváradra vezető utak sok helyen járhatatlanok. A máskor élénk forgalom most sehol nem volt látható; úgy az iparvásárban mint az állatpiacokon kevés volt a vevő, annyira, hogy akárhány közönséges hetivásár sokkal nagyobb forgalmu volt, mint a mostani országos vásár.

A sertésvásárban kevés volt a felhajtás, a mit részben annak lehet tulajdonítani, hogy csak az utolsó órában s nagy megszorításokkal engedélyezte a miniszter a sertésvásárt, továbbá igen kevés sertés van a biharmegyei községekben. Az árak némileg lejjebb szálltak, mert 47 krtól 49 krig lehetett venni különként.

A marhavásár is igen gyenge eredménnyel folyt le. Felhajtott összesen 2088 drb. szarvasmarha. A kereslet igen kevés volt s nyomott árakon keltek el az állatok.

A lóvásár valamivel élénkebb volt s az árak is emelkedettebbek, amennyiben 1 pár igás lóért 180 frtot is fizettek. Felhajtottak 1652 drb. lovat.

Az iparvásár a lehető legsilányabk volt; iparosaink nem győznek eléggé panaszkodni. Igen sok még annyit sem árult, a mennyibe az áruinak piacra szállítása került. Alig lézenget itt-ott egy vevő az iparosok sátrai között.

A gazdasági egyesületek országos szövetsége vasárnap tartotta meg a »Köztelek« helyiségében alakuló közgyűlést, melyben Desseffy Aurél gróf elnökölt. A gyűlésben mintegy 30 különböző jellegű gazdasági egyesület képviselői vettek részt s alig remélt egyhangu lelkesedéssel alkották meg a hazai gazdasági egyesületek szövetségét. Figyelmet érdemlő körülmény az, hogy az erdélyi gazdasági egyesület is, mely kezdetben ellenzéki álláspontot foglalt el, szintén belépett a szövetségbe, minélfogva most már bizony remélhető, hogy azon egyesületek is, melyek eddig távol tartották magukat, a jó példát követni fogják. A szövetség megalakulása és működése nagy lendületet fog adni az eddig elszigetelve állott gazdasági egyesületek tevékenységének s kétségtelen, hogy ezen új, önkéntes érdekképviselet akkor is hézagot tölt majd be, ha a mezőgazdasági hivatalos jellegű érdekképviseletek szervezve lesznek. (Ez ügyben különben az O. M. G. E. igazgató-választmánya már elkészítette a képviselőházhoz küldendő memorandumot.) Az alakuló gyűlésen felolvasztatott az alapszabályterv s annak a nyitrai gazdasági egyesület előterjesztése alapján csupán egy pontja módosított, az egyesületek autonómiájának nagyobb biztosítása érdekében. Ezután elhatározta a szövetségi nagygyűlés, hogy felkéri a jelen nem levő gazdasági egyesületeket, is, hogy a szövetséghez csatlakozzanak s ez uton a III. orsz. gazdakongresszus intenczióhoz képest a magyar társadalom érdekképviseleti országos szervezetét alkották meg. A szövetségi nagygyűlés megbizta az O. M. G. E. igazgató-választmányát, úgy is mint a szövetség

végrehajtó-bizottságát, hogy az elfogadott alapszabálytervezetet jóváhagyás végett terjeszse fel a földmivelési miniszteriumnak s egyuttal szólítsa fel a tagul belépett 30 gazdasági testületet, hogy alapszabályaikat a szövetségi alapszabálytervezet függelékével kiegészítsék és jóváhagyás végett a miniszteriumhoz felterjeszszék. A szövetségi gyűlés befejezése után Hegedüs Sándor, az Erdélyi gazdasági egyesület kiküldöttje mondott köszönetet Dessewffy Aurél grófnak, a nagygyűlés elnökének, az ülés tapintatos vezetéséért.

Külföldi gazdák Magyarországon. Hazánk mezőgazdasági viszonyai iránt a külföldön, különösen Németországban, folytonosan élénkül az érdeklődés. Ezt az érdeklődést az idén a nemzetközi gazdakongresszuson résztvett számos külföldi szakember még inkább növelte, különösen Németországban, a melylyel sok tekintetben üzleti összeköttetéseink is vannak. Ennek az érdeklődésnek eredménye a Deutsche Landwirtschaftliche Gesellschaftnak az a legutóbbi határozata, mely szerint számos előkelő németországi gazda a jövő év tavaszán Magyarországon nagyobb szabású gazdasági tanulmányutat fog tenni. A tanulmányút szervezésére és vezetésére Egán Ede hazánkfiát kérték fel, ki az utazás előkészítése végett még a tél folyamán hazajön.

Terménytőzsde.

Budapest, decz. 15.

B u z a	ősze, bácskai	8.18
	ősze, északi	8.19
	október-novemberre, bácskai	6.80
	okt.-nov.-re északi	6.82
R o z s	ősze bácskai	0.-
	ősze, északi	0.-
T e n g e r i,	okt.-nov.-re, bácskai	3.96
	okt.-nov.-re, északi	3.96
R e d c z e	október-novemberre, bácskai	11.10
	okt.-nov.-re, északi	11.20

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1896. decz. 15-én.

Magyar aranyjárdék 4%	122.-
Magyar koronajárdék	99.15
Magyar vasúti kölcsön aranyban 4 1/2%	122.15
Magyar vasúti kölcsön ezüstben 2 1/2%	101.-
Magyar keleti vasúti államkötvény 1876-ból	120.-
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	97.50
Italmérési jog megváltási kötvény	100.-
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	97.50
Magyar nyereség sorsjegy-kölcsön	151.-
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy kölcsön	136.50
Oszták járadék papirban	101.10
Oszták járadék ezüstben	101.10
Oszták járadék aranyban	122.50
Oszták korona járadék	100.75
1860. oszták államsorsjegyek	143.60
Oszták magyar bankrészvény	935.-
Magyar hitelbank részvény	409.-
Oszták hitelintézeti részvény	381.-
Oszták-magyar államvasúti részvény	877.25
20 frankos arany (Napoleonkor)	9.54
Német birodalmi márka	58.98 1/2
London vista	119.90
Páris vista	47.50

Szerkesztő postája.

Sz. A. Csatar. Az a mondat csinálta a bajt, amelyik belerokkolt a kedves bátyánk pennájába. Most már hiába tennénk rá prizniczet, nem gyógyulna meg egészen. Különben éppen az elnök volt védve abban a kis hírben. Hagyjuk tán nyugodni a dolgot, hiszen azóta kitért a keleti kérdés, ez elfelejteti azt a hírünket. De ha kedves bátyánk úgy látná jónak, szívesen eleget teszünk kívánságának.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Dr. Szöllősi Ernő

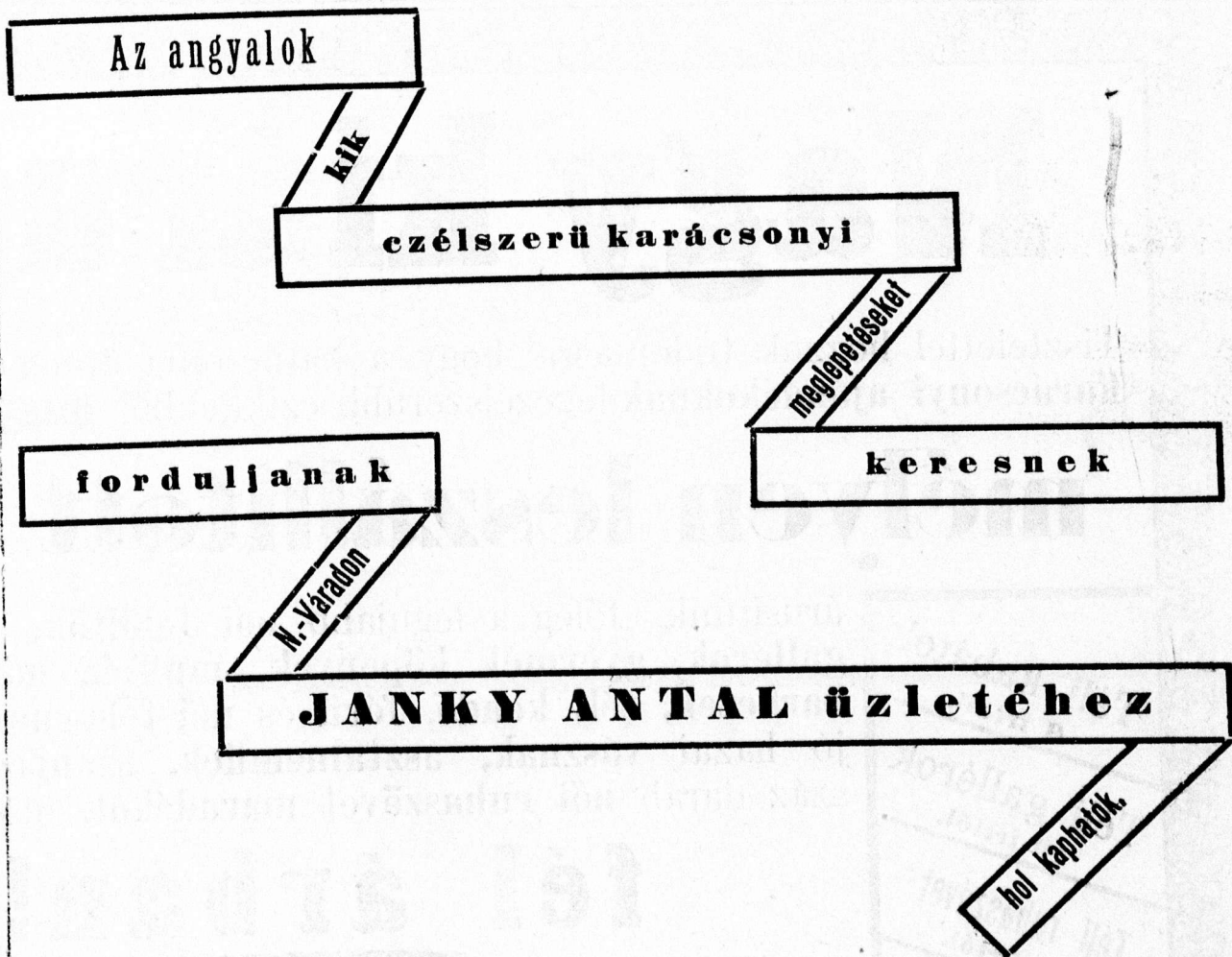
az összes gyógytudományok tudora,
a bőr és nemi betegségek
szakorvosa (Szakialista)
Lakása: fő-utca, (gróf Bethlen-
ház) I. em. 1-3
Rendel d. e. 8-10., d. u. 2-4 óráig.

A legolcsóbb bevásárlási forrás
papírárak és nyomtatványokban
HELYFI LÁSZLÓ

papír gyári raktár és könyvnyomdájában
Nagyvárad, Zöldfa-utca 41.

Karácsonyi és ujévi ajándékok diszdobozok és emlékkönyvek.	Névjegyek legfinomabb kivitelben 50 krtól 1.50 krig.	A „Graphic” irodájp egyedüli főraktára ára 55 forint.
	Diszdobozok 35 krtól 2 frtig.	
	Kereskedelmi és pénzügyi nyomtatványok lefinomabb kivitelben	
	Üzleti könyvek. Részvények.	
	Különösen ajánlom az ügyvéd urak b. figyelmébe ügyvédi nyomtatványok irodai és fogalmi papírok nagyraktárát melyeket feltűnő olcsó árak mellett árusítok el.	
	Kereskedők és ügyvédek jelentékeny ár engedményben részesülnek.	806-2-3

TELEFON.

Karácsonyfa diszítések, felszerelések, ezukor és csokoládé alakok; ezukrozott és déli gyümölcsök, befőztek; Thea sütemények, rum, thea, likör, kül- és belföldi borok minden minőségben, pezsgők, Cognacok, melyek közül különösen a nagyvárad franczia Cognacgyár készítménye érdemel nagy pártolást, miután a millenniumi kiállításon a legnagyobb kitüntetésben részesült. Olajban conservált, füstölt és páczolt halak; kassai és prágai sonka, debreczeni szalona és kolbász félék; diszmű kosarak és gyermekkocsik. Ditmár-féle lámpák, csillárok és ampolnák. 301 2-5

PSERHOFER J. „VÉRTISZTÍTÓ PILULAI“

Egyedüli főraktár Magyarország részére: **TÖRÖK J.**
gyógytára Budapest, Király-utca 12. sz.

ezelőtt „egyetemes pilulák“ neve alatt;

ez utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen labdacok csodá- hatásukat ezerszeresen be nem bizonyították volna. Évtizedek óta ezen labdacok általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitünő háziszerből készlet nem volna található. Számátalan orvos által ezen labdacok háziszereül ajánlatnak és ajánlat ak minden oly bajknál, melyek a **rosz emésztésből** és **székrekedésből** erednek: mint epezsavarok, májbajok, köllka, vértolulások, aranyér, beltétlenség s hasonló betegségeknél. Vértisztító tulajdonságuknál fogva kitünő hatással vannak **vérszegénység** s az ebből eredő bajknál is: így **sápkornál, idegességből származó fejfájásoknál** stb. Ezen vértisztító labdacok olyan könnyen hatnak, hogy a legesekélyebb fájdalmakat sem okozzák és ennek folytán még a leggyengébb egyének, de meg gyermekek által is minden aggodalom nélkül bevehetők.

Ezen „vértisztító pilulák“ valódi minőségükben egyedül **PSERHOFER J. gyógyszerárban** „az arany birodalmi almához“ **Singerstrasse Bécsben** készítettnek. Egy doboz ára 15 drb pilulával **21 kr o. é.** Egy tekerés 6 dobozzal **1 frt 5 kr.** A bér előleges beküldése mellett ára bérmentes megküldéssel: 1 tekerés labdac **1 frt 25 kr.** 2 tekerés labdac **2 frt 30 kr.** 3 tekerés labdac **3 frt 30 kr.** 4 tekerés labdac **4 frt 40 kr.** 5 tekerés labdac **5 frt 20 kr.** 10 tekerés labdac **9 frt 20 kr.** Egy tekerésnél kevesebb nem küldetik.

NB. Nagy elterjedtségük miatt fogva e en pilulákat legkülönbözőbb alak és név alatt utánozzák; azért figyelmeztetünk mindenkit, hogy világosan „Pserhofer J. vértisztító pilulát“ kell kérni és csak azok tekintendők **valódiaknak**, melyek használati utasítása Pserhofer J. sajátkezü aláírásával van ellátva s melyek a dobozfedők feliratán ugyanazon névalírással veres nyomásban vannak ellátva.

A számtalan levél közül, melyekben e pilulák fogyasztói a legkülönbözőbb és legsúlyosabb betegségek után visszanyert egészségükért hálát mondanak, csak néhányat igtatunk ide, azon megjegyzéssel, hogy mindenki, aki csak egyszer használta e pilulákat, azokat tovább ajánlja.

Köln, 1893. ápril 30.
Igen tisztelt Pserhofer ur! Legyen oly szives, küldjön ismét az ön fölülmulhatatlan vértisztító labdacsaiból 15 tekeréssel utánvét mellett. Egyszermind fogadja legmélyebb köszönetemet az ön csodá- erejű labdacsaier. Vagyok kiváló tisztelettel
Pawlistik Ferencz, Köln, Lindenthal.

Bécs-Ujhely, 1887. decz. 9.
Tekintetes ur! Legfőbb köszönetemet fejezem ki önnek 60 éves nagyáném nevében. Ot évig szenvedett idült gyomorhurut s vizkórban. Az élet már csak kin volt rá nevé s valóban egészen le is mondott az életről. — Véletlenül valahogy az ön kitünő vértisztító-labdacsából egy dobozzal jutottak kezeimhez s annak huzamosabb ideig való használata után teljesen felgyógyult.
Teljes tisztelettel Weinzeffel József.

Götschdorf, Kolbach mellett, oszt. Szilézia, 1886. okt. 8.
Tekintetes ur! Tisztelettel felkérem önt, sziveskedjék az ön egye- temes vértisztító-labdacsáiból egy 6 dobozból álló tekeréset megkü- ldeni. Egyedül csak az ön csodálatos labdacsaiknak köszönhetem, hogy gyomorhajomtól, mely öt éven át gyötört, megszabadultam. Nem is fog namal ezen labdacok sohasem hiányozni s tekintetességének pedig ezennel rendelkezésemre bocsátom.
Mély tisztelettel Hahn Ignác.

Hrasche, Flödnik mellett, 1887. szept. 12.
Tekintetes ur! Valóban az isten szent akarata volt, hogy az ön labdacsaik kezeimhez jutottak s jelenleg megírom önnek azok eredmé- nyét; gyermekágyban meghaltam, úgy annyira, hogy dolgaimat már nem voltam képes végezni s azóta már bizonyára rég meghaltam volna, ha az ön csodálatos labdacsaik meg nem mentenek. Az isten áldja meg önt ezerszeresen érte. Hiszem, hogy az ön labdacsaik tökéletesen ki fognak gyógyítani, minthogy másokat is meggyógyított, **Kunich Teréz.**

Eichengraberamt, Gföhl mellett, 1893. márcz 27.
Tekintetes ur! Alulírott tisztelettel kérem, sziveskedjék az ön valóban hasznos és kitünő labdacsaiból számomra ismét 4 tekeréssel megküldeni. Nem mulasztatom el egyszermind, hogy ezen kitünő labdacok becses voltát, illetőleg legmélyebb elismerésemnek mondjak

Legmélyebb tisztelettel **Zwickli Anna.**

Alpesi növény-liquor, Bernhard O. W.-tól Lindauben, mindennemű gyo- morbaj ellen. Egy palack ára **2 frt 60 kr.** egy fél palack **1 frt 40 kr.** egy negyed palack **70 kr.**

Amerikai köszvénykenőcs legjobb szer minden köszvényes és csuzos baj nevezetesen hátgerinczbaj, taggszagatás, csipő- bántalom, féloldali fejfóres, ideges fogfájás, fülszagatás stb. ellen **1 frt 20 kr.**

Angol csoda balzsam 1 üveggel **50 kr.**

Fiakerpor, hurut rekedség, köhögés stb. ellen, 1 doboz **35 kr.** bérmentes megküldéssel **60 kr.**

Fagy-balzsam, Pserhofer J.-tól. Évek óta legbiztosabb szernek van elismerve mindennemű fagybajok és idült sebek stb ellen, 1 tégely **40 kr.** Bérmentes megküldéssel **65 kr.**

Stoll Kola-készítményei a gyomor és idegek legkitünőbb erősítő szere.

Kola Elixir vagy bor, 1 liter **3 frt,** fél liter **1 frt 60 kr.,** egy negyed liter **85 kr.**

Golya-balzsam, a legmegbízhatóbb szer a golyvánál, 1 üveggel **40 kr.** Bér- mentes megküldéssel **65 kr.**

Az itt felsorolt készítményeken kívül még az összes magyar lapokban hirdett valamennyi bel- és külföldi gyógyszerészeti különlegességek készletben tartatnak, s a netalán raktáron nem levő cikkek kihatára pontosan s a legjutányosabban beszerezhetők. Megküldések posta útján a pénz előleges beküldése mellett a leggyorsabban teljesítetnek; nagyobb megrendelések az összeg utánvétele mellett is.

PSERHOFER J. gyógyszerész „zum goldenen Reichsapfel“ BECS I., SINGERSTRASSE 15.

259 3-8 A megrendelések viteldíjmentes megküldése csak a megfelelő viteldíjak előzetes beküldése mellett eszközöltetik s ez esetben a postai költségek sokkal kisebbek mint az utánvétel melletti megküldésnél. Valódiaknak egyedül csak azon labdacok tekinthetők, melyeknek használati utasítása Pserhofer J. névalírással vannak ellátva, melyek minden doboz tetején ugyanazzal a névalírással bírnak veres nyomásban. Fent nevezett különlegességek kaphatók Budapesten is: **Török József** gyógyszerésznél Király-utca 12. és **Erger A. Flia** (Nádor-gyógyszertár) Váci-körút 17.

Elet-essencia (pragai cseppek) megromlott gyomor, rossz emésztés mindennemű altesti bajok ellen kitünő háziszér. Egy üvege a. **22 kr.** 12 ü. **2 frt.**

Por lábizzadás ellen. Ezen szer eltávolítja a lábizzadást és az abból származó kellemetlen büzt. A lábillet kimévi és ártalmatlan szernek van bebizonyulva. Egy doboz **50 kr.** Bérmentesen **75 kr.**

Keskeslevelű utifü-nedv, általánosan ismeretes kitünő háziszér a hurut rekedség, görcsös köhögés stb. ellen. 1 palack ára **50 kr.** Két palack bérmentes megküldéssel **1 frt 50 kr.**

Tannochinin-hajkenőcs, Pserhofer J.-tól évek óta az orvosok által va- mennyi hajnövesztőszer között a legjobbnak el- ismervé. 1 csinosan kiállított nagy sze enze ára **2 frt.**

Egyetemes tapasz, prof. Steudel-tól a vágo t ésszurt sebek ellen, mindenemű rosindula u gyülések ellen, még az időnkint kifókadó idült lábdaganatok ellen is, a körömméreg ellen, a seb- és gyuladásos mellek, minden zekhez hasonló bajok ellen sokszoroson jönak bizonyult. Egy tégely ára **50 kr.** Bérmentes megküldéssel **75 kr.**

Egyetemes tisztító-só, Bullrich A. W.-tól. Kitünő háziszér a megzavart emésztés minden következményei u. m. fejfájás, szédülés, gyomor-górcs, gyomorphév, aranyér, dugulás stb.ellen, 1 csomag **1 frt.**

Mia-Poka, kiváló szer egyoldalú fejszagatás, fogfájás, szagatások stb ellen. Ára **1 frt.**

Nagy kiárúsítás!

Tisztelettel hozzuk tudomásra, hogy a karácsonyi ünnepeket megelőzőleg különösen karácsonyi ajándékoknak legczélszerűbb cikkekiből **nagy kiárúsítást** rendezünk és **mélyen leszállított árakban**

Téli kabátok
6 frttól.

Téli gallérok
10 frttól.

Téli ruhaszövet
25 krtól.

Női posztó
50 krtól.

Angol szövetek
80 krtól.

árusítunk, főleg a legujabb női felöltők, legujabb téli gallérok, gyermek köpenyek, muffok, női ruhakelme, barketek, téli kendő, férfi és női fehéreneműek, kitünő jó hazai vásznak, asztalneműek, szőnyegek és több száz darab női ruhaszövet maradékot, utóbbiakat

fél árban!

E kedvező bevásárlási alkalomra is kérve becses látogatását, maradtunk

kiváló tisztelettel

SPITZER TESTVÉREK.

Nagyvárad, Zöldfa-utca.

barketek
22 krtól.

Vég jó vászon
4 frt 50 kr.

Vég jó Siffon
4 frt 20 kr.

Egy posztó kendő
2 frt.

Selyem fejkendő
80 kr.

275-8-26

Nyomatott laptulajdonos: Szent László-nyomda-részvénytársaságnál Nagyváradon.